

Kongresszus után... UNESCO Klub

Az ifjúsági mozgalom és az egész magyar társadalom nagyjelentőségű eseménye volt a KISZ IX. kongresszusa, mely a következő periódusra meghatározza főiskolai KISZ-szervezetek munkáját is. A magas színvonalon és igen széles körű döntéshozatal (Kongresszusi Levélvitája) lehetővé tette azt, hogy a kongresszus feladataira, a KISZ és az ifjúság társadalmi kötelezettségeire koncentrálnon. A kongresszus határozataival egyetemi és főiskolai ifjúságunk ebben az időszakban ismerkedik, a feldolgozás rendben folyik a KISZ KB által megszabott ütemezés szerint.

Munkastilus és kapcsolatok

A kongresszus határozattá emelte azokat a változtatásokat, melyek 1974. áprilisa óta átalakították szervezeti életünket. Elmondhatjuk, hogy az új rendszerű tervezés (áprilistól—áprilisig mozgalmi év) nem vált be főiskolai területen, az ún. úres-járat nemhogy csökkent volna, hanem növekedett, egyéb problémák is adódtak. Az a feladatunk, hogy megtaláljuk azt a formát, mely kellő összhangban van a Központi Bizottság által diktált és az oktatási-képzési specialitások által meghatározott ütemmel, a folyamatos mozgalmi munka biztosítását. Törekednünk kell arra is, hogy a mozgalmi munka értékelése következetesebb, igazságosabb, politikussabb és ha úgy tetszik, szigorúbb legyen. Erre azonban a jövőben is csak *szocialista típusú alapközfűrészek* (alapszervezetek, KISZ-csoportok) lesznek képesek, melynek kialakítása még sokfelélyt inkább a lehetőségek sávján mozog.

A megváltozott irányítási szisztéma egy bizonyos munkastilus-váltást igényel a KISZ-vezetőségtől, bizottságtól. Átgondoltabb, rugalmasabb döntéshozatali-döntési rendszer szorgalmazása lenne szerencsés, az információáramlásnak is meg kellene erősödnie a jelentőségét kell tulajdonítani. Egyetemi és főiskolai KISZ-szervezeteink irányi-

tása is jelentős átalakulás alatt áll, melyet a megyei küldöttségeket és a kongresszus is bizonyítja. Ezen a területen el kell érjünk, hogy a városban levő felsőoktatási KISZ-szervezetek olyan munkakapcsolatokat építsenek ki egymással és olyan eredményeket mutassanak fel az egymással való együttműködés területén, mely pozitív irányban befolyásolja a jelenleg zajló vitát.

Politika, nevelés

Eszmei-politikai nevelő tevékenységünk alapja továbbra is a direkt, *agitációs-propaganda* forma. A politikai képzésről szóló határozat megvalósításában intézményi KISZ-bizottságaink szép eredményeket mondhatnak magukénak, egyre több KISZ-tag vesz részt a képzés valamilyen formájában. Olyan formákat, rendezvényeket kell előtérbe állítani, melyek lehetőséget adnak az aktív vitákra, nézetek meggyőző kicserélésére, a politikusság növelésére. Társadalmunknak a jövő nagy feladatainak megoldására a marxizmus eszméjét magáénak valló, sokoldalú politikai ismeretekkel rendelkező, aktív, cselekvésre mindig kész, szakmailag is felkészült szakemberre van szüksége.

A *komplex nevelési programok* kidolgozása, illetve helyenként megvalósítása folyamatban van. A KISZ-szervezeteknek meg kell találniuk helyüket az egyetemi-főiskolai képzésben, mint nevelési tényezők szoros munkakapcsolat és tudatos koordinációt kell kialakítaniuk az egyetem állami és társadalmi szerveivel a nevelés kérdésében és gyakorlati megvalósításában.

Tanulás — művelődés

A mozgalmi tevékenység érvényesülő szocialista értékrendünk alapja és meghatározója a becsületesen elvégzett munka. E kérdéskör megközelítése az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek aspektusából kettős:

a) egyrészt felhívja a figyelmet a *tanulmányi fegyelem* erő-

sítésében levő feladatainkra, a szakmai tanulmányi munka „kollektívizálására” és a mozgalmi tevékenységként való értékelésére;

b) másrészt figyelmeztet arra is, hogy egyetemi-főiskolai ifjúságunknak sokkal szervezettebb formában kell részt vennie a *társadalmi munkaakciókból*.

Még mindig a szakmai tanulmányi munkánál maradványok, röviden értékelünk kell az *oktatás-korszerűsítés* jelenlegi állását. A reformok szinte mindenütt egy „rugalmasabb” stádiumhoz közelítenek, lassan kialakulnak az új rendszerű képzés körvonalai. Az elkövetkező években a KISZ szerepe nem fog csökkenni e folyamatban: az elemző, nagyrendszerek megalkotására törekvő, elméleti jellegű tevékenységünkön azonban a hangsúly a *végrehajtás kritikussabb értékelésére*, a konkrét tapasztalatok kése-delem nélküli feldolgozására kerül át. Képviseleti munkánkban ennek megfelelően növekszik a tanszéki hallgatói képviselet jelentősége, szerepe.

Tovább dolgozunk a *közművelődési programok végrehajtásán*. Az elkövetkező években két nagy feladatunk van e téren: a koncentrált szellemi és anyagi erővel való gazdálkodás; s a szakmunkásképzés segítségé-be való intenzívebb bekapcsolódás.

Az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek a meglévő viták ellenére törekedjenek az intenzívebb kapcsolat kiépítésére a nagyüzemek KISZ-szervezeteivel, környező községi művelődési házakkal. *Rétegek kapcsolataink* jobbá tételére nem kis mértékben e tevékenység függvénye.

A teljesség igénye nélkül igyekeztem kiragadni néhány, általam fontosnak vélt területet, tendenciát, melyek a következő periódusban az egyetemi mozgalmi munkát meghatározzák, mindvégig szemmel tartva IX. kongresszusunk jelszavát: „*Forradalmi feladatunk és történelmi felelősségünk a fejlett szocialista társadalom építése.*”

DR. GÁSPÁR LÁSZLÓ

...ifjúsági parlamentek előtt

Nem újdonságról van szó, mégis szükséges alaposan ismertetni a célját, formáját, áttekinteni az előkészítéssel kapcsolatos feladatokat. Az idén össze újra, most másodsor, az egész országban megrendezik az ifjúsági parlamenteket.

Jelentős eseménysorozat lesz ez a magyar társadalom életében, ami minden bizonnyal előbbre viszi a termelőmunkát és az elmúlt két év eredményeit, tapasztalatait összegyezve segítséget nyújt a tanintézetekben folyó oktató-nevelő tevékenység továbbfejlesztéséhez is.

Az öt éve megjelent Ifjúsági Törvény még inkább a fiatalokra irányította a társadalom figyelmét. Az állami, intézményi vezetők feladatává tette, hogy kiemelten foglalkozzanak a fiatalok helyzetével, munkakörülményeivel, az ifjúság demokratikus fórumainak, cselekvési lehetőségeinek kialakításával, továbbfejlesztésével.

Ebbe a tevékenységi folyamatba illeszkednek be a parlamentek, melyek az 1043/1971. számú minisztertanácsi rendelkezés értelmében kétevenként kerülnek megrendezésre. A Művelődésügyi Közlöny 1976. május 20-i számában megjelent miniszteri utasítás így fogalmazza meg célját, tartalmát: „— A parlamentek jelentenek demokratikus fórumot a fiatalok eszmei-politikai nevelése számára, a rendező szervek biztosítsák a fiatalok érdekeinek redlős, a lehetőségekkel összhangban levő védelmét; tegyék lehetővé a KISZ és a szakszervezet érdekvédelmi tevékenységének gyakorlását.”

Az előkészítés és a lebonyolítás tehát az intézményi vezetők feladata. A különböző szintű parlamenteken az állami vezető beszámol az Ifjúsági Törvény helyi végrehajtásának helyzetéről,

az 1974-ben rendezett parlamenteken felvetett problémák megoldásáról.

A *felsőoktatási intézményekben október, november hónapban rendezzük a parlamenteket*. Felmenő rendszerben bonyolítjuk, évfolyam, szak, karj, illetve intézményi szinten. Ezzel egyidőben kerül sor a fiatal oktatók, dolgozók parlamenti szekciójára is. Az intézményi parlamentek megválasztják küldöttséket, akik a hallgatók, a fiatal dolgozók képviselőiben részt vesznek a Felsőoktatási Intézmények Országos Ifjúsági Parlamentjén.

A parlamentek nagy feladatot jelentenek a helyi KISZ és szakszervezet számára is. A vezetőségeknek előzetesen véleményezni kell az intézményi vezető beszámolóját, a parlamenteken ki kell egészíteniük azt a sajátos mozgalmi feladatok összegzésével.

A legfontosabb számunkra azonban mégis a *mozgósítás*. El kell érniük, hogy minden KISZ-alapszervezetben, tanulmányi csoportban tudjanak a parlamentről és készüljenek rá. Már jó előre gyűjtsék össze a kérdéseket, a javaslatokat és ami szintén fontos; a lehetőség szerint szinte minden *hallgató, fiatal oktató dolgozó vegyen részt az ifjúsági parlament munkájában*.

Van miről számot adni és nem szenvedünk hiányt a feladatokban sem. — A KISZ IX. kongresszusa számunkra is kijelölte a következő években elérendő célokat. *Előre kell lépniünk a szakmai-tanulmányi, a közművelődési munka területén, tovább kell fejlesztenünk politikai képzésünket is*. A parlamenti forma jó lehetőséget ad arra, hogy áttekintsük például a tanszéki képviseleti rendszer helyzetét vagy a tanulmányi fegyelem kérdését. — Most is napirendre kell tűznünk a *fiatal oktatók munka- és életkörülményeinek* alakulását, szakmai-

politikai továbbképzésük lehetőségeit, szerepüket, feladataikat az intézmény oktatáspolitikai feladatainak megvalósításában.

Minden bizonnyal fontos téma lesz mindenütt a *fiatalok test-edzésének kérdése, a tömegsport helyzete*.

Nagy szükség van itt az állami vezetés, a KISZ és a szakszervezet jó együttműködésére, nemcsak a *szemléletformálás* területén, de az *anyagi lehetőségek koncentrációja* érdekében is, mely a sportlétesítmények hálózatának bővítését kell hogy célozza.

Felvetődött a kérdés, hogy *mi-ben is jelentenek újat a felsőoktatási intézményekben az ifjúsági parlamentek* az eddigi találkozókhöz, képviseleti formákhoz képest? — Olyan fórumok ezek, melyeknek feladata pontosan előírt, jól számonkérhető kötelezettségeket tartalmaz minden szintű állami és mozgalmi vezető számára.

A *felelősséggel felvetett kérdésekre alapos választatot kell kapnunk. A munka tehát közös*.

Az elmúlt parlamentek tapasztalatai — éppen az előkészítés hibájából — nem voltak egyértelműen pozitívak. Magyarán az a tény is, hogy először sorra került rendezvényekről volt szó. Nem rendelkezünk tapasztalatokkal. A mostani előkészítéshez, lebonyolításához minden lehetőségünk megvan.

Az intézmények vezetőinek, oktatóinak, dolgozóinak és hallgatóinak feladatai közősek. *Igazán jó eredményeket csak szorosan együttműködve érhetünk el*. Legyenek az őszi ifjúsági parlamentek az együttes tervezés, a feladatok minél jobb végrehajtásán való közös gondolkodás *fórumai* is! Sikerük biztosítása csak a nyílt, elvtársias, kollegális légkör lehet.

PAPP ISTVÁN

Tíz éve működik tudományegyetemünkön UNESCO Klub. Az elmúlt tanév egyik legfontosabb rendezvénye az UNESCO megalakulásának 30. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi kubest. Kamarazene estet rendeztünk a Magyar Zeneakadémia megalapításának 100. évfordulóján, megünnepeltük a Thomas Mann évfordulót, Fábry Sándor pécsi főiskolás a 70-es évek nyugateurópai képzőművészetéről tartott diafilmes bemutatót —, hogy csak a legemlékezetesebb rendezvényeinket említsem. Rendszeresen találkozunk az Akadémia Biológiai Kutató Intézetének fiatal külföldi ösztöndíjasaival; segítjük őket a beilleszkedésben, barátságok szövődtek és nyelvgyakorlásra is alkalmunk nyílt.

Az idei program még változatosabbnak ígérkezik a tavalyinál. Anyagi lehetőségeink javulásá-

val mód nyílik a szorosabb együttműködésre más hazai és külföldi klubokkal is. Tervezzük például, hogy a szófiai jogi egyetem UNESCO Klubját vendégül látjuk. Részt veszünk a FUK (Fiatal Utazók Klubja), illetve más hazai klubok rendezvényein. Szegedi viszonylatban is kapcsolataink bővítését tervezzük; itt elsősorban arra gondolunk, hogy ne csupán a bölcsészhallgatók közül, hanem a másik két karról is minél többen legyenek tagjaink. Egyéb terveink között szerepel egy filmsorozat indítása is, amely a fejlődő országok művészfilmjeit mutatná be.

Ez évi első rendezvényünk, a *klub idej alakulólése szeptember 30-án lesz a JATE KISZ-klubjában, este nyolc órakor*. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Etnosz és néprajz

című jelentette meg a közel-múltban *Julian Vlagyimirovics Bromlej* jeles szovjet kutató tanulmánykötetét a Gondolat Kiadó. A tudományos elemzés marxista-leninista elveire támaszkodó szovjet néprajzi iskola kialakulásáról és fejlődéséről is tanulságot tevő kötet szerzője az etnosz fogalmának elemzésére, a néprajztudomány kutatásterületét meghatározó ismérvek összefoglalására vállalkozott. Az etnosz természetét — ahogyan erre bevezetőjében a szerző is utal — az etnikai rendszereket és folyamatokat történeti szempontból vizsgálja, szoros kapcsolatban a társadalmi fejlődés alapjait képező társadalmi-gazdasági tényezőkkel. Közben vázolja a néprajzi kutatások alapvető irányzatainak körvonalait. A könyv első részében *Bromlej* az etnoszt, mint dinamikus rendszert vizsgálva az etnosz fogalmának körülhatárolása mellett kísérletet tesz az etnikai közösségek tipologizálására, az etnikai folyamatok leírására is. A második részben a néprajznak, mint az etnikai közösségekkel foglalkozó tudománynak sajátosságaiival és más tudományágakkal való kölcsönviszonyával foglalkozik, a könyvével méltán nagy érdeklődésre számot tartható szerző.

Az emberi öröklődés

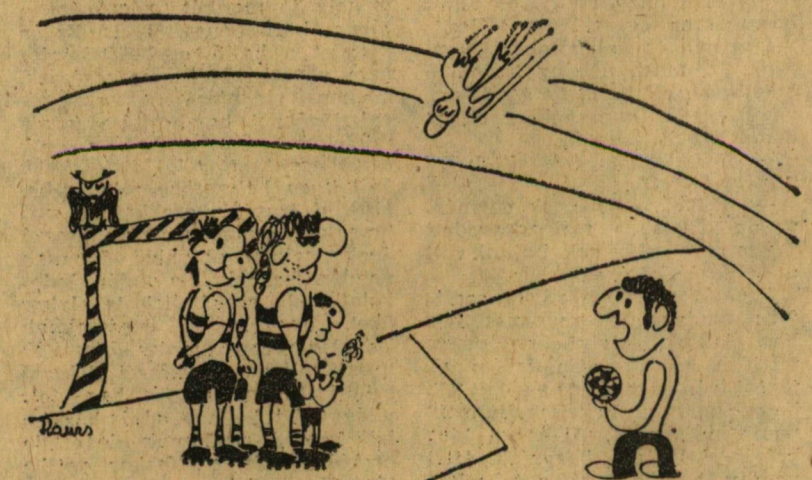
a témája *Czeizel Endre* könyvének, a Gondolat Kiadó egy másik nagyszerű kiadványának. Amivel minden bizonnyal eléri a könyv előszavában is jelzett célját a szerző, s hozzájárul a genetika körül kialakult mármár misztikus légkör eloszátásához. A könyv három fejezet-

ben tárgyalja az emberi öröklődés problémáit. Az első rész a genetika történetét foglalja össze, a második e tárgyra vonatkozó jelenlegi tudásunk lényeges részeit összegzi, a harmadik pedig bemutatja az örökléstan jövőjének lehetőségeit. — Mindezt úgy, hogy közben megteszi az első kísérletet a magyarországi emberi örökléstan kutatások történetének felvázolására és értékelésére is. — A laikus olvasó számára különösen a kötet harmadik része izgalmas, amely a jövő, az algénia lehetőségeit, smágában hordozott ellentmondásainak, problémáinak feltárásával az emberiség sorsáért való közös felelősségünkre figyelmeztet. Nemcsak az orvosoknak, biológusoknak hasznos olvasmány *Czeizel* könyve, hanem mindenkinek, aki az emberiség sorsát igazán, felelősséggel figyelemmel kíséri.

Az olimpiák története

Harmadik, átdolgozott és bővített kiadásban jelent meg (a Gondolat Kiadónál) *Keresztényi József* nagyszerű könyve, amely az olimpiák történetét Olümpiótól Montreálig foglalja össze. A sportszerető olvasók — vagy az olimpiai láz elmúltával régebbi dicsőségeink felelevenítésével vizsgálatolni kívánók — e kötetben tömören, mégis minden fontos részletre kiterjedően, számos képpel és rajzzal illusztrálva kapják az olimpiai mozgalom magyar és nemzetközi történetét. Külön érdekessége a könyvnek az a fejezet, amelyben a sportnak, az olimpiának az emberi tisztesség mércéjével megmértett és újra meg újra megmértendő jövőjét fejtegeti a szerző, a Nemzetközi Olimpiai Akadémia tiszteletbeli tagja.

ÚJ EDZŐ, ÚJ CSAPAT AZ NB I-BEN

— Ha nem tudnák, ez a labda!